

Call for evidence - Tobacco Products Directive & Tobacco Advertisement Directive

Om een rookvrije generatie te realiseren is een ambitieus en effectief tabaksontmoedigingsbeleid essentieel. Europese richtlijnen spelen hierbij een cruciale rol. Uit de evaluatie van de Tobacco Products Directive (TPD) en Tobacco Advertisement Directive (TAD) door de Europese Commissie blijkt dat een herziening van beide richtlijnen dringend nodig is. Sinds de laatste herziening van de richtlijnen is het tabakslandschap namelijk sterk veranderd.

De tabaksindustrie heeft in de afgelopen jaren veel nieuwe producten op de markt gebracht, die op dit moment niet onder de Europese richtlijnen vallen. Het is dan ook van groot belang dat deze producten, zoals nicotineproducten zonder tabak, onder de reikwijdte van de richtlijnen worden gebracht. Ook deze alternatieve producten zijn namelijk zeer schadelijk.^{i,ii,iii,iv}

Naast veranderingen in het productaanbod, is ook het medialandschap sterk veranderd. Met de opkomst van social media zijn er nieuwe kanalen ontstaan voor de promotie van tabaks- en nicotineproducten. Op deze platforms wordt veel reclame gemaakt, bijvoorbeeld door influencers. In de herziening van de TAD moeten daarom duidelijke regels worden opgenomen over deze vormen van reclame.

Veel van de nieuwe producten die op de markt zijn gebracht, zijn vooral erg aantrekkelijk gemaakt voor jongeren. Dit komt door de kleuren en vormen, maar voornamelijk door de (zoete) smaken die aan deze producten worden toegevoegd. In Nederland geldt inmiddels een verbod op vapes met andere smaken dan tabak, waardoor deze producten hier niet meer verkocht mogen worden. Maar in buurlanden, zoals Duitsland, zijn deze smaakjesvapes nog wel te verkrijgen. Dit maakt grensoverschrijdende verkoop eenvoudig en ondermijnt het Nederlandse smaakjesverbod. Daarom moet een herziening van de TPD voorzien in een smaakjesverbod voor vapes, of in ieder geval strengere regels voor smaakregulatie, voor alle Europese landen.

Een ander belangrijk punt bij herziening van de richtlijnen is dat er minimumeisen moeten worden gesteld, en geen maximeisen. Het moet voor individuele lidstaten altijd mogelijk zijn om verdergaande maatregelen te nemen dan de minimumeisen opleggen. Ook moet het voor lidstaten mogelijk worden om bepaalde producten te verbieden, wat op dit moment beperkt wordt vanwege artikel 14 van de TPD en het beginsel van het vrij verkeer van goederen.

In datzelfde kader moet ook het invoeren van een generatiegebonden verkoopverbod mogelijk worden. Dit houdt in dat de minimumleeftijd waarop je tabaks- of nicotineproducten mag kopen jaarlijks met één jaar wordt verhoogd. Deze maatregel is nu in strijd met de TPD, een herziening van de richtlijn moet hier expliciet in voorzien.

In Nederland geldt al een verbod op de verkoop van orale nicotineproducten zonder tabak (NZT), zoals nicotinezakjes. Deze NZT vallen op dit moment nog niet onder de TPD, maar moeten bij een herziening wel onder de reikwijdte van de richtlijn worden gebracht. Dat mag er niet toe leiden dat het verkoopverbod in Nederland moet worden teruggedraaid. Bestaande verboden moeten blijven bestaan.

Ook na herziening van de richtlijnen, zal de tabaksindustrie blijven proberen de regelgeving te omzeilen en nieuwe producten gaan ontwikkelen. Het is daarom essentieel dat de TPD en TAD toekomstbestendig worden gemaakt. Dit betekent dat mazen in de richtlijnen zoveel mogelijk voorkomen moeten worden, zodat nieuwe, verslavende nicotineproducten niet opnieuw buiten regelgeving vallen.

ⁱ Thomas Münzel, Filippo Crea, Sanjay Rajagopalan, Thomas Lüscher, Nicotine and the cardiovascular system: unmasking a global public health threat. *European Heart Journal*, Volume 47, Issue 15, 14 April 2026, Pages 1764–1781, doi: 10.1093/eurheartj/ehaf1010

ⁱⁱ Davigo M, van Schooten FJ, Opperhuizen A, Remels AHV, Talhout R. The chemical profile and toxicological impact of heated tobacco products. *Inhal Toxicol*. 2026 Feb;38(2):77-94. doi: 10.1080/08958378.2026.2615967.

ⁱⁱⁱ Davigo M, Claudino Bastos V, Mengels K, Mommers A, et al. Heated tobacco product emissions induce DNA damage in human bronchial epithelial cells via radical formation. *Free Radic Res*. 2025 May-Jul;59(6-7):463-479. doi: 10.1080/10715762.2025.2521633.

^{iv} Kaur J et al. Health impacts of electronic nicotine delivery systems: an umbrella review of systematic reviews. *BMJ Open* 2025;15:e100168. doi: 0.1136/bmjopen-2025-100168